

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
PIOTRA JAKUBA WĄSOWSKIEGO
PT. *BOSKI WZÓR, KTÓRY W SOBIE NOSZĘ*

Dysertacja doktorska Piotra Jakuba Wąsowskiego poświęcona jest autentyczności w twórczości pięciu polskich pisarzy współczesnych: Marka Bieńczyka, Doroty Masłowskiej, Andrzeja Stasiuka, Olgi Tokarczuk i Magdaleny Tulli.

W pierwszym rozdziale autor omawia historię pojęcia autentyczności, kładąc szczególny nacisk na twórczość Jana Jakuba Rousseau. Następnie przechodzi do omówienia związków autentyczności z romantyzmem, obecności idei autentyczności w brytyjskim literaturoznawstwie a także filozoficznej i socjologicznej analizy autentyczności w kulturze współczesnej. Rozdział zawiera przybliżenie dwóch polskich relatywnie nowych publikacji na temat szczerości i autentyczności. Wieńczy go konkluzja, enumeracja cech autentyczności we współczesnej kulturze a także zjawisk i mechanizmów, które na nią oddziałują.

Drugi rozdział traktuje o twórczości Andrzeja Stasiuka. Autor łączy analizę przejawów kultury autentyczności z narratologicznym ujęciem podmiotu sylleptycznego. W twórczości Stasiuka daje się zauważyć toposy charakterystyczne dla autentyczności, takie jak ucieczka od nieautentyczności.

Trzeci rozdział opisuje związki twórczości Doroty Masłowskiej z kulturą autentyczności. Toposy charakterystyczne dla autentyczności w twórczości pisarki są najbardziej liczne. Są to: ścisłe rozgraniczenie między obcymi, społecznymi a jednostkowymi elementami życia duchowego, ucieczka od nieautentyczności, osąd wobec przejawów fałszu.

W czwartym rozdziale zabiegom interpretacyjnym poddana jest twórczość Olgi Tokarczuk. To twórczyni sytuująca się na obrzeżach kultury autentyczności. Jednakże jej kontekst pozwala ustalić ważne cechy twórczości noblistki, takie jak, w szczególności, eksploracja niemożności jednostkowego działania.

Piąty rozdział dotyczy Magdaleny Tulli. W tej części pracy autor zastanawia się nad absorpcją przez dyskurs obcych elementów w geście sprzeciwu wobec jego uroszczeń. Ten gest w kulturze autentyczności jest trudno zauważalny, ponieważ przyzwyczailiśmy się do tego, że dzieło sztuki to ekspresja jednostki.

Szósty rozdział obejmuje rozważania o twórczości Marka Bieńczyka. Autor przekonuje w nim o roli traumy w kreacji nowoczesnej autentyczności. Bieńczyk przedstawia w *Tworach* Zagładę Żydów w sposób negatywnie – przez ukazanie ślepotę świata przedstawionego na

ludobójstwo. Autor analizuje językowe tryby tego przeoczenia w kontekście myśli Victora Klemperera.

Konkluzje pracy wyrażone są w zakończeniu.

Abstract

Piotr Jakub Wąsowski's doctoral dissertation is devoted to authenticity in the works of five Polish contemporary writers: Marek Bieńczyk, Dorota Masłowska, Andrzej Stasiuk, Olga Tokarczuk and Magdalena Tulli.

In the first chapter, the author discusses the history of the concept of authenticity, placing particular emphasis on the work of Johann James Rousseau. He then moves on to discuss the relationship between authenticity and Romanticism, the presence of the idea of authenticity in British literary studies and the philosophical and sociological analysis of authenticity in contemporary culture. The chapter includes an introduction to two Polish relatively new publications on sincerity and authenticity. It is crowned with a conclusion, an enumeration of the characteristics of authenticity in contemporary culture and also the phenomena and mechanisms that affect it.

The second chapter deals with the work of Andrzej Stasiuk. The author combines an analysis of the manifestations of the culture of authenticity with a narratological view of the sylleptic subject. In Stasiuk's works one can notice *topoi* characteristic of authenticity, such as escape from inauthenticity.

The third chapter describes the relationship of Dorota Masłowska's works with the culture of authenticity. The *topos* characteristic of authenticity in the writer's work are the most numerous. These are: a strict distinction between foreign, social and individual elements of spiritual life, escape from inauthenticity, judgment in the face of manifestations of falsity.

In the fourth chapter, the works of Olga Tokarczuk are subjected to interpretive procedures. She is an artist situated on the periphery of the culture of authenticity. However, its context makes it possible to establish important features of the Nobel laureate's work, such as, in particular, the exploration of the impossibility of individual action.

The fifth chapter deals with Magdalena Tulli. In this part of the work, the author reflects on the discourse's absorption of foreign elements as a gesture of opposition to its charms. This gesture in the culture of authenticity is difficult to notice, because we have become accustomed to the idea that a work of art is the expression of an individual.

The sixth chapter includes a consideration of the work of Mark Bieńczyk. In it, the author argues about the role of trauma in the creation of modern authenticity. Bieńczyk depicts the Holocaust in the novel *Tworki* in a negative way - by showing the blindness of the depicted world to the genocide. The author analyzes the linguistic modes of this oversight in the context of Victor Klemperer's thought.

The conclusions of the work are expressed in the conclusion.